

**ЦЕНТР ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ
ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ ДАРНИЦЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник управління освіти
Дарницької районної в місті Києві
державної адміністрації



Євгенія СПИСОВСЬКА

Евгенія _____ 2021 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти
науково-технічного напрямку
художньо-технічного профілю
«Конструювання та моделювання одягу»

3 роки навчання
початковий, основний рівні

м. Київ - 2021

Укладач:

Берднік Алла Вячеславівна – керівник гуртка «Модельовання та пошиття одягу» Центру технічної творчості та професійної орієнтації шкільної молоді Дарницького району міста Києва

Рецензент:

Морін Олег Леонідович – завідувач науково-організаційного відділу Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

З давніх часів одяг є дзеркалом, у якому відображається вся історія людства. Одяг людини, його поведінка характеризують внутрішню культуру, образ думок, інтереси. Недарма кажуть, що «зустрічають по одягу». Сьогодні прийшов час індивідуальної моди, що враховує наші смаки, особливості зовнішності, спосіб життя.

Сучасна людина, з одного боку, шукає максимально простий, зручний одяг високої якості, а з іншого, більше замислюється над змістовним навантаженням костюму, бажаючи висловити свою індивідуальність. Саме для отримання необхідних знань та навичок, для створення та виготовлення власних моделей одягу розроблена навчальна програма гуртка «Конструювання та моделювання одягу»

Навчальна програма реалізується у гуртку науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю та спрямована на вихованців віком від 11 років.

Мета програми: ознайомити дітей із поняттями конструювання, моделювання та виготовлення одягу, створити умови для набуття практичних навичок, розвитку творчих здібностей та естетичного смаку, орієнтувати на професії швейного виробництва.

Основні завдання:

- навчити базовим поняттям, допомогти в засвоєнні термінології з конструювання, моделювання та пошиття одягу;
- допомогти оволодіти знаннями та практичними навичками побудови креслень та обробки деталей;
- сформувані розуміння поетапності роботи, вміння знаходити оптимальне рішення під час реалізації дизайн - проєкту;
- привити прагнення до саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації та майстерності, удосконалення професійних навиків;
- допомогти в розвитку креативності, смаку, уяви;
- виховати в дитині здатність до обґрунтованого аналізу виробів товаришів та власних робіт, тактовність та повагу до інших;
- допомогти у професійному самовизначенні.

Навчальна програма передбачає 3 роки навчання:

1-й рік – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2-й рік – основний рівень, перший рік навчання – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень;

3-й рік – основний рівень, другий рік навчання – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень.

Програму розроблено на основі «Навчальної програми моделювання та конструювання одягу» автори Р.М. Каплан, В.П. Мельник (*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, лист від 08.04.2016 №1/11-4658*), доповнено додатковими теоретичними та практичними завданнями.

Навчальний матеріал викладено з урахуванням методики пошиття та

моделювання одягу, способів його оздоблення.

Основні розділи, що складають зміст програми на всіх рівнях навчання:

- технологія виконання ручних та машинних робіт;
- технологія повузлової обробки деталей моделі на зразках;
- конструювання та моделювання моделей різних фасонів;
- пошиття виробу за власним задумом.

На другому році основного рівня навчання до програми доданий розділ «Художнє оздоблення, переробка одягу та дрібний ремонт».

Під час проведення занять особлива увага приділяється практичній роботі. Теоретичний курс розраховано на оволодіння знаннями з обробки деталей одягу. Кожен вид технологічної обробки деталей і вузлів має бути опрацьований на практиці. Перед початком роботи дітей обов'язково знайомлять з основами гігієни праці, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Вивчення швейного обладнання має формувати у вихованців технічні й технологічні знання, практичні уміння та навички роботи на швейних машинах.

При вивченні програмного матеріалу дітям прищеплюються навички якісного виконання робіт, ефективного використання часу, економної витрати матеріалів і бережливого ставлення до інструментів та обладнання.

Навчання в гуртку спрямоване на розвиток у вихованців технічного мислення та вміння застосовувати теоретичні знання на практиці. Програма інтегрує знання дітей із креслення, трудового навчання та образотворчого мистецтва.

Навчальна програма побудована концентричним способом, який допускає повторне вивчення тем на різних рівнях навчання з розширенням та поглибленням змісту навчального матеріалу.

Підсумком кожного року навчання є показ власноруч виготовлених виробів. Для розширення світогляду планується проведення екскурсій із метою ознайомлення з історією та культурою одягу, відвідування музеїв, виставок, показів мод, проведення різноманітних конкурсів, вікторин тощо.

Програма є орієнтовною. Керівник гуртка може вносити зміни й доповнення в зміст програми та розподіл годин за темами, враховуючи інтереси гуртківців, стан матеріально-технічної бази закладу.

**Початковий рівень
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт	5	9	14
1.1. Інструменти для ручних робіт	1	1	2
1.2. Текстильні матеріали та їх властивості	1	1	2
1.3. Ручні стібки та строчки	1	3	4
1.4. Будова швейної машини	1	1	2
1.5. Машинні шви	1	3	4
Розділ 2. Технологія повузлової обробки деталей спідниці на зразках	21	39	60
2.1. Розкрій зразка прямої спідниці	1	3	4
2.2. Обробка виточок та складок	1	3	4
2.3. Обробка застібки «блискавка»	2	4	6
2.4. Виготовлення пояса спідниці	1	3	4
2.5. Обробка кишень: накладних, кишені у шві та кишені з відрізним бочком	3	7	10
2.6. Обробка шліци та розрізу	1	1	2
2.7. Обробка бічних зрізів та низу спідниці	2	2	4
2.8. Технологія виготовлення прямої спідниці	10	16	26
Розділ 3. Конструювання та моделювання спідниць різних фасонів	7	15	22
3.1. Побудова основи прямої спідниці	2	4	6
3.2. Моделювання спідниці А-силуету (спідниці-трапеції) та спідниці з овальною кокеткою	1	3	4
3.3. Моделювання спідниці в складку	1	3	4
3.4. Побудова спідниці «напівсонце» та спідниці з клинів	2	2	4
3.5. Моделювання кюлот на базі викрійки прямої спідниці	1	3	4
Розділ 4. Пошиття спідниці за власним задумом	2	42	44
4.1. Моделювання обраного фасону	1	5	6

4.2. Розкрій спідниці	-	4	4
4.3. Підготовка деталей	-	8	8
4.4. Монтаж спідниці	-	22	22
4.5. Кінцеве оздоблення спідниці	1	3	4
Підсумок	-	2	2
Разом	37	107	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Знайомство з вихованцями. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Правила побудови робочого процесу. Робоча кімната. Організаційні питання. Правила техніки безпеки.

Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт (14 год.)

1.1. Інструменти для ручних робіт (2 год.)

Теоретична частина. Інструменти та пристосування для ручних робіт. Їх призначення та правила безпеки при їх використанні. Терміни, що застосовуються для ручних робіт, їх призначення та область використання.

Практична частина. Відпрацювання навиків роботи з інструментами та пристосуваннями для ручних робіт з використанням термінології.

1.2. Текстильні матеріали та їх властивості (2 год.)

Теоретична частина. Класифікація текстильних волокон. Властивості ниток. Дані про волокна рослинного походження. Фізико-механічні властивості тканин, виготовлених із волокон рослинного походження.

Практична частина. Визначення основи та підкання, лицьового й виворотного боку на зразках тканин.

1.3. Ручні стібки та строчки (4 год.)

Теоретична частина. Класифікація ручних стібків та строчок, їх призначення та область застосування.

Практична частина. Виконання найпростіших швів: копіювальний шов («сильця»), шов «уперед голка», «назад голка» та петельний. Пошиття підставки під чашку або сумочки з фетру за допомогою ручних швів.

1.4. Будова швейної машини (2 год.)

Теоретична частина. Класифікація швейних машин. Будова побутової швейної машини. Підготовка швейної машини до роботи. Санітарно-гігієнічні вимоги для роботи на швейній машині.

Практична частина. Заправлення верхньої та нижньої нитки. Регулювання натягу ниток.

1.5. Машинні шви (4 год.)

Теоретична частина. Види машинних швів, умовне позначення, призначення та послідовність виконання.

Практична частина. Виконання машинних швів постійного та тимчасового призначення, крайового шва. Оцінювання якості машинних робіт.

Розділ 2. Технологія повузлової обробки деталей спідниці на зразках (60 год.)

2.1. Розкрій зразка прямої спідниці (4 год.)

Теоретична частина. Поняття розкрою тканини та вимоги до нього. Правила підготовки тканини до розкрою. Лекала та технологія їх підготовки.

Практична частина. Декатирування тканини гарячою парою, визначення дефектів тканини, лицьового та виворітного боку, основи та підкання, урахування ворсу та малюнку. Настилання тканини, розташування деталей крою, обкрейдування, відкладання припусків на шви та викроювання деталей.

2.2. Обробка виточок та складок (4 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки виточок. Дефекти при зашитті виточок та способи їх усунення. Види складок (однобічні, бантові, зустрічні), послідовність обробки складок.

Практична частина. Зметування, зшивання та виконання волого-теплової обробки зразків виточок та складок.

2.3. Обробка застібок «блискавка» (6 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки застібки звичайною та потайною «блискавками».

Практична частина. Відпрацювання послідовності вшивання звичайної та потайної застібок. Оцінювання якості роботи.

2.4. Виготовлення пояса спідниці (4 год.)

Теоретична частина. Алгоритм заготовки пояса спідниці. Карта дефектів.

Практична частина. Розрахунок розмірів та розкрій пояса, дублювання пояса флізеліном.

2.5. Обробка кишень: накладних, кишені у шві та кишені з відрізним бочком (10 год.)

Теоретична частина. Види кишень у жіночих спідницях. Послідовність обробки накладної кишені, кишені у шві та кишені з відрізним бочком.

Практична частина. Пошиття зразків кишень.

2.6. Обробка шліци та розрізу (2 год.)

Теоретична частина. Алгоритм визначення й розташування шліци або розрізу на спідниці. Технологія обробки шліци. Технологія обробки розрізу.

Практична частина. Розкрій зразка заднього полотна спідниці зі шліцею. Відпрацювання всіх етапів обробки шліци та розрізу.

2.7. Обробка бічних зрізів та низу спідниці (4 год.)

Теоретична частина. Технологічна послідовність обробки бічних зрізів. Правила обметування зрізів. Способи обробки низу спідниці.

Практична частина. Зметування, зшивання та волого-теплова обробка бічних зрізів зразка спідниці. Відпрацювання на зразках обробки низу спідниці упідгин із відкритим та закритим зрізами.

2.8. Технологія виготовлення прямої спідниці (26 год.)

Теоретична частина. Правила застосування лекал для розкрою та підготовки деталей крою до обробки.

Послідовність підготовки спідниці до першого примірювання. Технологія обробки застібки тасьмою «блискавка» зі зміщенням зубців застібки. Правила виготовлення застібок на петлях та гудзиках, кнопках. Правила виготовлення петель та пришивання гудзиків. Послідовність обробки бічних зрізів, верхнього зрізу спідниці пришивним поясом або підкрійною обтачкою.

Правила проведення першого примірювання. Дефекти спідниці та способи їх усунення.

Правила виконання другого примірювання та визначення довжини спідниці. Способи обробки низу спідниці. Види оздоблення спідниці та матеріалів для оздоблення. Поняття остаточної обробки спідниці. Вимоги до якості готового виробу.

Практична частина. Розкрій зразка по готовим лекалам. Перевірка наявності, правильності розкрою всіх деталей, лінії викрійки та контрольних міток. Відпрацювання перенесення ліній викрійки та контрольних міток з одного боку деталі на іншій різними способами: за допомогою шпильок, копіювальних стібків та копіювального паперу.

Відпрацювання обробки виточок. Волого-теплова обробка виточок. Закладання та заметування складок. Вшивання застібки «блискавка». Відпрацювання обметування бічних зрізів швом «зигзаг», виконання зшивання бічних зрізів, пришивання пояса. Виконання поетапної волого-теплової обробки для першого примірювання. Перевірка якості виконання. Проведення першого примірювання, усунення недоліків.

Виконання другого примірювання, визначення довжини спідниці. Обробка низу зразка прямої спідниці упідгин швом з закритим або відкритим зрізом за бажанням.

Виконання оздоблення та остаточної обробки зразка спідниці. Виготовлення петель за допомогою спеціальної лапки на швейній машині, розмітка та пришивання гудзиків. Перевірка якості готової спідниці

Розділ 3. Конструювання та моделювання спідниць різних фасонів (22 год.)

3.1. Побудова основи прямої спідниці (6 год.)

Теоретична частина. Правила зняття мірок жіночої фігури. Прибавки на вільне облягання, базисна сітка. Послідовність побудови викрійки основи прямої спідниці

Практична частина. Попарне зняття мірок вихованцями для побудови викрійки спідниці. Побудова зразка викрійки прямої спідниці (1:4) на 48 розмір.

3.2. Моделювання спідниці А-силуету (спідниці-трапеції) та спідниці з овальною кокеткою (4 год.)

Теоретична частина. Поняття про моделювання, умовні позначки дії в процесі моделювання. Алгоритм моделювання спідниці А-силуету шляхом закривання виточок. Алгоритм моделювання спідниці з овальною кокеткою на базі основи прямої спідниці.

Практична частина. Переведення зразка викрійки основи прямої спідниці на кальку (2 екземпляри). Моделювання А-силуету. Моделювання овальної кокетки.

3.3. Моделювання спідниці в складку (4 год.)

Теоретична частина. Правила розрахунку складок. Алгоритм моделювання спідниці в складку на базі основи прямої спідниці.

Практична частина. Переведення зразка викрійки основи прямої спідниці на кальку. Моделювання складок різних типів: односторонньої, зустрічної, бантової.

3.4. Побудова спідниці «напівсонце» та клинової спідниці (4 год.)

Теоретична частина. Мірки, необхідні для побудови викрійки спідниці «напівсонце». Послідовність побудови креслення спідниці «напівсонце». Розрахунок та послідовність побудови креслення клинової спідниці.

Практична частина. Побудова зразків викрійок спідниць «напівсонце» та клинової спідниці (1:4) на 48 розмір.

3.5. Моделювання кюлот на базі викрійки прямої спідниці (4 год.)

Теоретична частина. Правила розрахунку лінії сидіння та ширини кроку. Алгоритм моделювання кюлот на базі викрійки прямої спідниці.

Практична частина. Переведення зразка викрійки основи прямої спідниці на кальку. Внесення конструктивних змін у викрійку прямої спідниці для отримання викрійки кюлот.

Розділ 4. Пошиття спідниці за власним задумом (44 год.)

4.1. Моделювання обраного фасону (6 год.)

Теоретична частина. Різновиди моделей спідниць та особливості їх моделювання..

Практична частина. Вибір моделі спідниці за допомогою Інтернету, журналів мод тощо. Внесення змін в обрану модель спідниці за власним задумом, розробка ескізу. Конструювання базової викрійки для розробленого ескізу за власними мірками. Моделювання власної викрійки згідно фасону.

4.2. Розкрій спідниці (4 год.)

Практична частина. Підготовка тканини, підготовка деталей крою, розкрій власної спідниці.

4.3. Підготовка деталей (8 год.)

Практична частина. Визначення послідовності операцій по обробці та зборці спідниці в залежності від обраного фасону. Підготовка власної спідниці до першого примірювання, проведення примірювання, визначення недоліків та їх усунення.

4.4. Монтаж спідниці (22 год.)

Практична частина. Збірка спідниці згідно визначеної технологічної послідовності. Проведення другого примірювання, визначення довжини спідниці.

4.5. Кінцеве оздоблення спідниці (4 год.)

Практична частина. Обробка низу власної спідниці, оздоблення згідно задуму, остаточна волого-теплова обробка, перевірка якості. Робота над помилками.

Підсумок (2 год.)

Практична частина. Показ виготовлених спідниць.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- класифікацію ручних стібків та строчок;
- види інструментів, їхні властивості та призначення;
- техніку безпеки під час роботи з інструментами;
- види швейних машин;
- будову швейної машини;
- види швів;
- будову та оформлення креслення спідниці;
- правила моделювання спідниць різних фасонів;
- технологію виготовлення спідниці;
- технологію обробки виточок, складок, верхнього зрізу, застібки, пояса спідниці;
- технологію волого-теплової обробки на різних етапах пошиття спідниці;
- види художнього оздоблення спідниці.

Вихованці мають вміти:

- виконувати ручні стібки та строчки;
- застосовувати різні види машинних швів;
- знімати мірки для конструювання викрійки спідниці;
- виготовляти і моделювати викрійки спідниці;
- розміщувати викрійки на тканині;

- виконувати обробку зрізів, виточок, кокеток і складок;
- виконувати обробку застібок;
- провести примірку;
- виправити недоліки після примірки;
- виконувати теплову обробку виробу на різних етапах роботи;
- виконувати оздоблення виробу.

Вихованці мають набути досвід:

- вибору оптимального рішення по реалізації дизайн - проекту;
- розуміння поетапності роботи;
- аналізу помилок та їх виправлення;
- самостійної роботи над обраним фасоном спідниці.

**Основний рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт	3	9	12
1.1. Ручні стібки та строчки	1	5	6
1.2. Натуральні текстильні волокна	1	2	3
1.3. Машинні шви та строчки	1	2	3
Розділ 2. Технологія повузлової обробки деталей блузи на зразках	27	63	90
2.1. Розкрій деталей блузи	3	6	9
2.2. Початкова обробка деталей крою	3	6	9
2.3. Обробка полочок	3	6	9
2.4. Обробка застібок	3	9	12
2.5. Обробка плечових та бічних швів блузи	3	6	9
2.6. Обробка коміра	3	9	12
2.7. Обробка рукавів, з'єднання рукавів з проймами	3	9	12
2.8. Технологічна послідовність виготовлення блузи	6	12	18
Розділ 3. Конструювання та моделювання блуз різних фасонів	11	28	39
3.1. Типи фігур, зняття мірок для побудови основи блузи	2	4	6
3.2. Побудова креслення основи жіночої блузи	3	6	9
3.3. Переведення нагрудної виточки	2	4	6
3.4. Побудова суцільнокроєного рукава	1	2	3
3.5. Моделювання блуз різних фасонів	3	12	15
Розділ 4. Пошиття блузи за власним задумом	3	66	69
4.1. Моделювання обраного фасону	3	6	9
4.2. Розкрій блузи	-	9	9
4.3. Підготовка деталей блузи	-	12	12
4.4. Монтаж блузи	-	30	30
4.5. Кінцеве оздоблення та волого-теплова обробка	-	9	9
Підсумок	-	3	3
Разом	47	169	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки у колективі. Організаційні питання. Робоча кімната. Інструменти та матеріали. Правила техніки безпеки на заняттях.

Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт (12 год.)

1.1. Ручні стібки та строчки (6 год.)

Теоретична частина. Технологія виконання ручних стібків та строчок для оздоблювання виробу. Шви «стебловий», «тамбурний» та «козлик».

Практична частина. Відпрацювання оздоблювальних швів, прикріплення деталей аплікації петельним швом. Оздоблення прикраси або ялинкової іграшки.

1.2. Натуральні текстильні волокна (3 год.)

Теоретична частина. Натуральні волокна, їх види (бавовняні, лляні й шерстяні) та способи розрізнення. Природа сировини. Основні ткацькі переплетення. Основа та піткання, лицьовий і виворітний бік тканини. Колір і малюнок тканини.

Практична частина. Визначення: натуральних волокон (лляні, шерстяні, бавовняні); основи та піткання; лицьового й виворітного боку натуральних тканин.

1.3. Машинні шви та строчки (3 год.)

Теоретична частина. Основні робочі деталі швейної машинки та їх призначення. Догляд за швейною машиною. Характеристика човникового стібка та його утворення.

Практична частина. Виконання зшивного з'єднувального шва у розпрасування, крайового шва упідгин з закритим зрізом. Оцінювання якості машинних робіт.

Розділ 2. Технологія повузлової обробки деталей блузи на зразках (90 год.)

2.1. Розкрій деталей блузи (9 год.)

Теоретична частина. Технологія підготовки лекал та тканини до розкроювання. План розкладки та правила розкроювання.

Практична частина. Відпрацювання підготовки викрійки та тканини до розкроювання. Настилення тканини, розташування деталей блузи, обкрейдування, відкладання припусків на шви та викроювання деталей згідно правил. Дублювання деталей флізеліном, копіювання ліній швів та контрольних знаків для з'єднання основних деталей.

2.2. Початкова обробка деталей крою (9 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки виточок; виточок, що переходять у складки; підрізів.

Практична частина. Зметування, зшивання та виконання волого-теплової обробки зразків виточок та підрізів.

2.3. Обробка полочок (9 год.)

Теоретична частина. Кокетки: прямі, овальні та фігурні. З'єднання кокеток з основною деталлю. Розташування на полочці накладних кишень.

Практична частина. Пошиття зразка полочки з прямою або овальною кокеткою та накладним карманом.

2.4. Обробка застібок (12 год.)

Теоретична частина. Види застібок блузи. Послідовність обробки застібки підбортами та планкою.

Практична частина. Пошиття зразка обробки бортів підбортами та полочки з врізною планкою.

2.5. Обробка плечових та бічних швів блузи (9 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки плечових зрізів, бічних зрізів із заprasованими та розprasованими швами. Волого-теплова обробка швів.

Практична частина. Відпрацювання технологічної послідовності обробки плечового та бічного швів зразка блузи.

2.6. Обробка коміра (12 год.)

Теоретична частина. Технологія з'єднання коміра-стійки з горловиною; з'єднання відкладного коміра на стійці з горловиною.

Практична частина. Пошиття зразків коміра-стійки та відкладного коміра блузи.

2.7. Обробка рукавів, з'єднання рукавів з проймами (12 год.)

Теоретична частина. Види рукавів. Правила обробки окату рукава, обробки низу рукава. Манжети. Технологія вшивання рукава в пройму.

Практична частина. Відпрацювання обробки окату рукава, розрізу на рукаві, вшивання рукава в пройму. Пошиття зразків пришивної та відкладної манжети.

2.8. Технологічна послідовність виготовлення блузи (18 год.)

Теоретична частина. Правила розкладки лекал, розкрою зразка блузи та підготовки деталей крою.

Послідовність підготовки блузи до першого примірювання: обробка полочки, застібки, коміра, плечових та бічних зрізів, з'єднання рукава з проймою. Правила проведення першого примірювання. Дефекти блузи та способи їх усунення.

Правила виконання другого примірювання.

Послідовність остаточної збірки блузи, обробка низу. Види оздоблення блузи. Вимоги до якості готового виробу.

Практична частина. Розкрій зразка по готовим лекалам. Перевірка наявності, правильності розкрою всіх деталей, конструктивних ліній викрійки та контрольних міток. Проклеювання деталей флізеліном. Відпрацювання

перенесення ліній викрійки та контрольних міток з одного боку деталі на іншій.

Відпрацювання обробки виточок, зшивання плечових та бічних зрізів, обробка горловини та пройми обтачками, вшивання рукава, підшивання низу блузи, виконання поетапної волого-теплової обробки. Перевірка якості виконання.

Розділ 3. Конструювання та моделювання блуз різних фасонів (39 год.)

3.1. Типи фігур, зняття мірок для побудови основи блузи (6 год.)

Теоретична частина. Послідовність і методи зняття мірок жіночої фігури. Таблиця розмірів.

Практична частина. Попарне зняття мірок вихованцями для побудови викрійки блузи. Визначення розміру одягу за таблицю розмірів.

3.2. Побудова креслення основи жіночої блузи (9 год.)

Теоретична частина. Прибавки на вільне облягання, базисна сітка. Послідовність побудови викрійки спинки, полочки та рукава.

Практична частина. Побудова зразка викрійки блузи (1:4) на 48 розмір.

3.3. Переведення нагрудної виточки (6 год.)

Теоретична частина. Технологія перенесення нагрудної виточки.

Практична частина. Відпрацювання перенесення нагрудної виточки в лінію горловини, плеча, середини переду, пройми, боку та низу за допомогою побудови та моделювання на кальці.

3.4. Побудова суцільнокроєного рукава (3 год.)

Теоретична частина. Технологія побудови суцільнокроєного рукава.

Практична частина. Внесення конструктивних змін у викрійку для отримання викрійки суцільнокроєного рукава без нагрудної виточки.

3.5. Моделювання блуз різних фасонів (15 год.)

Теоретична частина. Послідовність внесення змін в базову викрійку для моделювання блуз різних фасонів.

Практична частина. Моделювання вирізу горловини: V-подібний, квадратний. Моделювання блузи А-силуету. Моделювання блузи з рукавом реглан. Моделювання блузи з застібною-планкою.

Розділ 4. Пошиття блузи за власним задумом (69 год.)

4.1. Моделювання обраного фасону (9 год.)

Теоретична частина. Вибір моделі блузи за допомогою Інтернету, журналів мод тощо.

Практична частина. Розробка ескізу блузи. Аналіз складних елементів моделювання. Підбір основної тканини та виду оздоблення. Конструювання

базової викрійки для розробленого ескізу за власними мірками. Моделювання власної викрійки блузи згідно фасону.

4.2. Розкрій блузи (9 год.)

Практична частина. Підготовка тканини, підготовка деталей крою, розташування на тканині, розкрій деталей блузи.

4.3. Підготовка деталей блузи (12 год.)

Практична частина. Укріплення деталей флізеліном, перенесення конструктивних ліній та міток. Обробка деталей полочки.

4.4. Монтаж блузи (30 год.)

Практична частина. Підготовка блузи до першого примірювання, проведення примірювання, усунення недоліків. Операції по обробці окремих вузлів блузи в залежності від фасону: кокетки, коміра, манжети, пояса тощо. Зборка виробу згідно технологічної послідовності. Проведення другого примірювання. Остаточна обробка.

4.5. Кінцеве оздоблення та волого-теплова обробка (9 год.)

Практична частина. Виконання робіт з оздоблення блузи згідно власного задуму. Кінцева волого-теплова обробка. Оцінювання якості виготовленої блузи.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Показ виготовлених блуз. Робота над помилками.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- класифікацію оздоблювальних ручних стібків та строчок;
- види інструментів, їхні властивості та призначення;
- будову швейної машини;
- види машинних швів;
- класифікацію та основні вузли швейних машин;
- види і способи розрізнення натуральних волокон;
- види легкого жіночого одягу;
- особливості розробки моделей відкритої та закритої блузи;
- мірки, необхідні для побудови викрійки блузи;
- будову та оформлення креслень блузи;
- технологію виготовлення блузи;
- технологію виготовлення виробу складного фасону;
- технологію виготовлення коміра, манжети, застібки, пояса, рукавів;
- техніку безпеки під час роботи з інструментами;
- технологію волого-теплової обробки на різних етапах;
- стандарти, контроль якості швейних виробів.

Вихованці мають вміти:

- виконувати ручні стібки та строчки;
- застосовувати різні види машинних швів;
- знімати мірки для конструювання викрійки ліфа;
- моделювати різні частини виробу;
- виготовляти комір, манжети, планку, пояс;
- оптимально розміщувати лекала під час розкрою;
- виконувати обробку різних видів рукавів;
- виконувати обробку застібки;
- провести примірку;
- виправити недоліки після примірки;
- виконувати теплову обробку виробу;
- виконувати ручні та машинні роботи з оздоблення виробу.

Вихованці мають набути досвід:

- розробки ескізів та складних елементів моделювання;
- розуміння поетапності роботи;
- виявлення недоліків та їх усунення;
- аналізу якості готового виробу.

**Основний рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт	5	7	12
1.1. Ручні стібки та строчки	3	3	6
1.2. Хімічні текстильні волокна	1	2	3
1.3. Елементи машинознавства	1	2	3
Розділ 2. Технологія повузлової обробки та розкрою сукні	17	31	48
2.1. Розкрій деталей сукні. Обробка дрібних деталей	3	6	9
2.2. Обробка полочок, спинки	3	6	9
2.3. Обробка прорізної кишені «в рамку»	2	4	6
2.5. Обробка горловини та пройм бейкою та настрочною планкою	3	6	9
2.6. З'єднання ліфа зі спідницею сукні	3	3	6

2.7. Технологічна послідовність виготовлення сукні-трапеції	3	6	9
Розділ 3. Конструювання та моделювання сукні	15	36	51
3.1. Види жіночого одягу. Знімання мірок з фігури людини	3	3	6
3.2. Конструювання основи сукні	3	6	9
3.3. Моделювання ліфа сукні	3	9	12
3.4. Види конструкцій рукава. Моделювання рукава	3	9	12
3.5. Моделювання низу сукні	3	9	12
Розділ 4. Художнє оздоблення, переробка одягу та дрібний ремонт	9	18	27
4.1. Види оздоблення. Способи їх обробки та особливості крою	3	6	9
4.2. Способи оновлення одягу	3	6	9
4.3. Види ремонту одягу	3	6	9
Розділ 5. Пошиття сукні за власним задумом	3	69	72
5.1. Моделювання обраного фасону	3	6	9
5.2. Розкрій сукні	-	12	12
5.3. Підготовка деталей сукні	-	12	12
5.4. Монтаж сукні	-	30	30
5.5. Кінцеве оздоблення та волого-теплова обробка	-	9	9
Підсумок	-	3	3
Разом	52	164	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила поведінки у колективі. Організаційні питання. Робоча кімната. Інструменти та матеріали. Правила техніки безпеки на заняттях.

Розділ 1. Технологія виконання ручних та машинних робіт (12 год.)

1.1. Ручні стібки та строчки (6 год.)

Теоретична частина. Технологія виконання ручних стібків та строчок спеціального призначення.

Практична частина. Відпрацювання пришивання гудзиків, гачків з петлями, кнопок, виготовлення прорізної та нитяної петлі.

1.2. Хімічні текстильні волокна (3 год.)

Теоретична частина. Хімічні волокна, їх види та характеристика. Способи розрізнення хімічних волокон. Види та властивості тканин, виготовлених з хімічних волокон.

Практична частина. Визначення хімічних волокон.

1.3. Елементи машинознавства (3 год.)

Теоретична частина. Причини виходу швейної машини з ладу та способи їх усунення.

Практична частина. Регулювання якісної строчки. Заміна зламанної голки. Заміна лапки швейної машини.

Розділ 2. Технологія повузлової обробки та розкрою сукні (48 год.)

2.1. Розкрій деталей сукні. Обробка дрібних деталей (9 год.)

Теоретична частина. План розкладки та правила розкроювання. Технологія обробки м'якого та жорсткого пояса, хлястиків, бретелей.

Практична частина. Розкладка лекал у два згини, у розгортку, при поперечному згині тканини, при частковому згині тканини. Відпрацювання обробки дрібних деталей: пояса, бретелей, хлястиків.

2.2. Обробка полочок, спинки (9 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки нагрудних та талієвих виточок, м'яких склад. Правила обробки середнього зрізу спинки, бічних та плечових зрізів.

Практична частина. Відпрацювання обробки нагрудних та талієвих виточок, м'яких склад, середнього зрізу спинки.

2.3. Обробка прорізної кишені «в рамку» (6 год.)

Теоретична частина. Послідовність обробки кишені «в рамку».

Практична частина. Розкрій та пошиття зразка класичної кишені «в рамку».

2.5. Обробка горловини та пройм бейкою та настрочною планкою (9 год.)

Теоретична частина. Технологічна послідовність обробки горловини та пройм бейкою, настрочною планкою.

Практична частина. Заготовка настрочної планки та бейки. Пошиття зразка полочки з обробкою V-образної горловини настрочною планкою, пройми – бейкою.

2.6. З'єднання ліфа зі спідницею сукні (6 год.)

Теоретична частина. Технологія обробки клинів та складок сукні. Послідовність з'єднання ліфа зі спідницею сукні.

Практична частина. Відпрацювання закладання та обробки складок спідниці та з'єднання ліфа зі спідницею сукні.

2.7. Технологічна послідовність виготовлення сукні-трапеції (9 год.)

Теоретична частина. Правила розкладки лекал та розкрою зразка.

Послідовність підготовки сукні до першого примірювання: обробка полочки, застібки, плечових та бічних зрізів, з'єднання рукава з проймою. Правила проведення першого примірювання та усунення дефектів. Правила виконання другого примірювання.

Послідовність остаточної збірки сукні, обробки горловини та низу. Вимоги до якості готового виробу.

Практична частина. Розкрій зразка по готовим лекалам. Перевірка наявності, правильності розкрою всіх деталей, конструктивних лінії викрійки та контрольних міток. Відпрацювання обробки виточок, зшивання плечових та бічних зрізів, обробка горловини обшивками, вшивання рукава, підшивання низу сукні, виконання поетапної волого-теплової обробки. Перевірка якості виконання.

Розділ 3. Конструювання та моделювання сукні (51 год.)

3.1. Види жіночого одягу. Знімання мірок з фігури людини (6 год.)

Теоретична частина. Асортимент та класифікація одягу. Вимоги до одягу. Послідовність і методи зняття мірок жіночої фігури. Основні правила зняття мірок. Таблиця розмірів.

Практична частина. Попарне зняття мірок вихованцями для побудови викрійки сукні. Визначення розміру одягу за таблицю розмірів.

3.2. Конструювання основи сукні (9 год.)

Теоретична частина. Прибавки на вільне облягання, базисна сітка. Послідовність побудови викрійки полочки та спинки, оформлення пройми. Послідовність креслення одношовного вшивного рукава.

Практична частина. Побудова основи сукні (1:4) на 48 розмір. Побудова одношовного рукава (1:4) на 48 розмір.

3.3. Моделювання ліфа сукні (12 год.)

Теоретична частина. Технологія перенесення нагрудної виточки.

Практична частина. Відпрацювання перенесення нагрудної виточки в лінію горловини, плеча, середини переду, пройми, боку та низу за допомогою побудови та моделювання на кальці.

3.4. Види конструкцій рукава. Моделювання рукава (12 год.)

Теоретична частина. Види конструкцій рукава: втачний, суцільнокроєний, реглан.

Практична частина. Побудова рукава реглан. Моделювання різних форм рукава на базі втачного одношовного рукава.

3.5. Моделювання низу сукні (12 год.)

Теоретична частина. Послідовність внесення змін у базову викрійку для моделювання складок та драпіровок у сукнях, відрізних по лінії талії.

Практична частина. Моделювання спідниці-тюльпан, спідниці з запахом та драпіровкою.

Розділ 4. Художнє оздоблення, переробка одягу та дрібний ремонт (27 год.)

4.1. Види оздоблення. Способи їх обробки та особливості крою (9 год.)

Теоретична частина. Види оздоблення одягу. Об'ємні оздоблення: оборки, рюші, волани, жабо. Способи їх обробки та особливості крою.

Практична частина. Оздоблення краю виробу. Виготовлення квітки.

4.2. Способи оновлення одягу (9 год.)

Теоретична частина. Способи збільшення розміру одягу. Переробка речей. Оновлення одягу за рахунок оздоблення.

Практична частина. Переробка чоловічої сорочки. Оздоблення речей вишивкою, мереживом, китицями, аплікацією тощо.

4.3. Види ремонту одягу (9 год.)

Теоретична частина. Способи зміни довжини. Поняття ремонту латками та обробки зношених країв деталей декоративними елементами.

Практична частина. Дрібний ремонт дір шляхом вставки латок: ручний та машинний спосіб.

Розділ 5. Пошиття сукні за власним задумом (72 год.)

5.1. Моделювання обраного фасону (9 год.)

Теоретична частина. Вибір моделі сукні за допомогою Інтернету, журналів мод тощо.

Практична частина. Розробка ескізу сукні. Підбір основної тканини та виду оздоблення. Конструювання базової викрійки для розробленого ескізу за власними мірками. Моделювання власної викрійки сукні згідно фасону. Опрацювання складних елементів моделювання.

5.2. Розкрій сукні (12 год.)

Практична частина. Підготовка тканини, підготовка деталей крою, розташування на тканині, розкрій деталей сукні.

5.3. Підготовка деталей сукні (12 год.)

Практична частина. Укріплення деталей флізеліном, перенесення конструктивних ліній та міток. Обробка деталей полочки та спинки.

5.4. Монтаж сукні (30 год.)

Практична частина. Підготовка сукні до першого примірювання, проведення примірювання, усунення недоліків. Операції по обробці окремих вузлів сукні в залежності від фасону: кокетки, горловини або коміра,

манжети, рукава, кишень тощо. Зборка виробу згідно технологічної послідовності. Проведення другого примірювання. Остаточна обробка.

5.5. Кінцеве оздоблення та волого-теплова обробка (9 год.)

Практична частина. Виконання робіт із оздоблення сукні згідно ескізу. Кінцева волого-теплова обробка. Оцінювання якості виготовленої сукні.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Показ виготовлених суконь. Робота над помилками.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- класифікацію ручних стібків та строчок;
- види інструментів, їхні властивості та призначення;
- будову швейної машини;
- види машинних швів;
- причини виходу швейної машини з ладу та способи їх усунення;
- види і способи розрізнення натуральних і синтетичних волокон;
- види жіночого одягу;
- правила знімання мірок з фігури людини;
- конструювання ліфа та низу сукні;
- розробку креслення складних моделей;
- технологію виготовлення виробу складного фасону;
- технологію виготовлення коміра, манжети, застібки, пояса, рукавів, виточок, кокеток, складок тощо;
 - технологію обробки накладної кишені, кишені «у шві» та прорізної кишені «в рамку»;
- види оздоблення: рюші, жабо, волан;
- ремонт одягу та способи його оновлення;
- техніку безпеки під час роботи з інструментами;
- технологію волого-теплової обробки на різних етапах;
- стандарти, контроль якості швейних виробів.

Вихованці мають вміти:

- виконувати ручні стібки та строчки;
- застосовувати різні види машинних швів;
- обметувати петлі;
- знімати мірки для конструювання викрійки ліфа;
- моделювати ліф і низ плаття;
- побудувати креслення за знятими мірками;

- моделювати та конструювати складні та комбіновані спідниці;
- працювати з викрійками, виготовленими на базисній основі;
- розробляти ескізи складних моделей;
- розміщувати викрійки на тканині;
- виконувати обробку кишень і застібок;
- провести примірку;
- виправити недоліки після примірки;
- виконувати теплову обробку виробу;
- виконувати ручні та машинні роботи з оздоблення виробу.

Вихованці мають набути досвід:

- самостійної роботи від розробки ескізу до пошиття готової моделі;
- застосування теоретичних знань та практичних навичок побудови креслень та обробки деталей;
- розуміння поетапності роботи, вміння знаходити оптимальне рішення по реалізації дизайн - проекту;
- виявлення та усунення недоліків на різних етапах пошиття обраної моделі;
- оздоблювання та оновлення одягу, надання йому індивідуальності.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№ з/п	Основне обладнання	Кількість
<i>Матеріали</i>		
1.	Ножиці швейні	15 шт.
2.	Ножиці побутові	15 шт.
3.	Ножиці «зиг-заг»	5 шт.
4.	Голки машинні	15 комплектів
5.	Голки ручні	15 комплектів
6.	Голки для оверлока	1 комплект
7.	Наперсток	15 шт.
8.	Різець кравецький	5 шт.
9.	Папір міліметровий	2 рулони
10.	Фломастери	15 комплектів
<i>Контрольно-вимірювальні інструменти</i>		
1.	Стрічка сантиметрова	15 шт.
2.	Лінійка дерев'яна 1000 мм	5 шт.
3.	Лінійка закрійника	5 шт.
4.	Косинець класний 30,45,60,90 град.	5 шт.
5.	Циркуль класний	1 шт.
6.	Лекало пластмасове	10 шт.
7.	Лінійка масштабна	15 шт.
<i>Прилади та пристосування</i>		
1.	Машинка швейна побутова з електроприводом	5 шт.
2.	Оверлок побутовий	1 шт.
3.	Праска електрична	2 шт.
4.	Дошка для прасування	2 шт.
5.	Підставка під праску	2 шт.
6.	Манекен навчальний	1 шт.
<i>Матеріали</i>		
1.	Крейда для розкрою	15 шт.
2.	Крейда для дошки	1 компл.
3.	Фломастери	15 компл.
4.	Нитки кольорові	60 шт.
5.	Тасьма	5 компл.
6.	Сутаж	3 упак.
7.	Кольорові стрічки	5 упак.
8.	Гумова стрічка	2 мотки
9.	Блискавки різні	20 шт.
10.	Гудзики різні	60 шт.
11.	Калька для олівця	2 рулони

12.	Папір міліметровий	2 рулони
13.	Клей ПВА	3 шт.
<i>Таблиці та плакати</i>		
1.	Правила техніки безпеки для гуртка	1 компл.
2.	Правила розкрою	1 компл.
3.	Розкладка лекал	1 компл.
4.	Моделювання і конструювання одягу	1 компл.
5.	Технологія обробки деталей швейних виробів	1 компл.
6.	Матеріалознавство швейного виробництва	1 компл.
7.	Будова швейних машин	1 компл.
<i>Картки для індивідуальної роботи</i>		
1.	Зразки ручних швів	10 компл.
2.	Зразки машинних швів	10 компл.
3.	Зразки моделювання одягу	10 компл.
4.	Зразки кишень (накладних, прорізних)	10 компл.
5.	Зразки комірив	10 компл.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головніна М.В. Технологія обробки деталей швейних виробів – 2-ге вид. / М.В. Головніна, В.М. Михайлець, А.М.Ямпольська. – К.: Техніка, 1986. – 100 с.
2. Дорчинська Т. Швейна справа: навч. посіб. для старших класів загальноосвіт. шкіл / Т.Дорчинська. – К.: Рад. шк.. – 1981. – 128 с.
3. Єжова О.В. Конструювання одягу: курс лекцій – 3-тє вид./О.В. Єжова. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 192 с.
4. Егорова Р.И. Учись шить: кн. для учащихся ср. шк. возраста / Р.И. Егорова, В.П.Монастырная. – М.: Просвещение, 1988. – 158 с.
5. Климук Л.В. Технологія виготовлення швейних виробів / Л.В.Климук. – К.: Освіта, 1998. – 145 с.
6. Обслуговуючі види праці: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/Т.С. Мачача, Л.І. Денисенко, О.П. Гнеденко (та ін.) –К.: Педагогічна думка, 2008. – 256.: іл.
7. Соприкіна Т.Н. Школа крою та шиття. Від простих до самих складних матеріалів та фасонів/ Т.Н. Соприкіна. - Омега-Л, 2018.
8. Труханова А.Т. Основы швейного производства: пробное уч. пособ. /А.Т. Труханова, В.В. Исаев, Е.В. Рейнова. – М.: Просвещение, 1989. – 159 с.
9. Трудове навчання (обслуговуючі види праці): підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/Т.С. Мачача, Т.В. Стрижова. – Х.: ФОЛІО, 2016. – 240 с.
10. «Burda Практика шитья», ДП Бурда, 2018. – 248с.
11. www.osinka.ru – विक्रीки одягу.

12. www.youtube.com – відео з конструювання, моделювання, обробки деталей, технологічних операцій виготовлення виробів.

УХВАЛЕНО

на засіданні методичної ради
Центру технічної творчості та
професійної орієнтації шкільної молоді
протокол № 1 від 26 серпня 20 21 року

Голова

Ірина СКІПОР

Директор Центру ТТМ

Олена АНТОНОВА

